

पूर्व मंजूरीसाठी

प्रकल्प प्रवर्तक मे. आर. के. एग्रो इंडस्ट्रीज, ७, पहिला मजला, आदित्य सेंटीग्रा, फर्ग्युसन कॉलेज रस्ता, डेक्कन जिमखाना, पुणे - ४११ ००४, महाराष्ट्र यांच्या भूखंड क्रमांक ए ९३/२, कुरकुंभ एमआयडीसी औद्योगिक क्षेत्र आणि गट नंबर २८०, गाव-कुरकुंभ, तालुका-दौंड, जिल्हा-पुणे (४१३ ८०२), महाराष्ट्र येथे प्रस्तावित खत निर्मिती प्रकल्पात सिंगल सुपर फॉस्फेट (SSP) - ४००.० मे.टन/प्रतिदिन, दाणेदार सिंगल सुपर फॉस्फेट (GSSP) - ४००.० मे.टन/प्रतिदिन, सल्फ्युरिक ॲसिड (SA) २००.० मे. टन/प्रति दिन उत्पादन क्षमता प्रकल्प स्थापना संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी बाबतचे इतिवृत्त -

प्रकल्प प्रवर्तक मे. आर.के. एग्रो इंडस्ट्रीज, ७, पहिला मजला, आदित्य सेंटीग्रा, फर्ग्युसन कॉलेज रस्ता, डेक्कन जिमखाना, पुणे- ४११ ००४, महाराष्ट्र यांच्या भूखंड क्रमांक ए ९३/२, कुरकुंभ एमआयडीसी औद्योगिक क्षेत्र आणि गट नंबर २८०, गाव-कुरकुंभ, तालुका-दौंड, जिल्हा-पुणे - ४१३ ८०२, महाराष्ट्र येथे प्रस्तावित खत निर्मिती प्रकल्पात सिंगल सुपर फॉस्फेट (SSP) - ४००.० मे.टन/प्रतिदिन, दाणेदार सिंगल सुपर फॉस्फेट (GSSP) - ४००.० मे.टन/प्रतिदिन, सल्फ्युरिक ॲसिड (SA) - २००.० मे. टन/प्रतिदिन उत्पादन क्षमता प्रकल्प स्थापना संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी शुक्रवार, दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०२४ रोजी दुपारी १२.०० वाजता प्रकल्प स्थळ - मे. आर. के. एग्रो इंडस्ट्रीज, कुरकुंभ एमआयडीसी, भूखंड क्रमांक ए-९३/२, गट नं. २८०, कुरकुंभ, तालुका-दौंड, जिल्हा-पुणे येथे आयोजित करण्यात आली.

श्री कार्तिकेय लंगोटे, उप प्रादेशिक अधिकारी, पुणे -१, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे तथा आयोजक, यांनी मा.ज्योती कदम, अपर जिल्हादंडाधिकारी, पुणे तथा अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, श्री. जगन्नाथ शं सांबुखे, प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे तथा सदस्य, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, श्री सुयोग बेंद्रे, नायब तहसीलदार, तालुका-दौंड, जिल्हा-पुणे, मिस ममता भंडारे, नायब तहसीलदार, तालुका-दौंड, जिल्हा-पुणे, प्रकल्प प्रवर्तकांचे अधिकारी, पत्रकार, पर्यावरणविषयक कार्यरत सेवाभावी संस्था, चॅनलचे प्रतिनिधी व मोठ्या संख्येने उपस्थित असलेल्या स्थानिक जनतेचे स्वागत करुन माननीय अध्यक्षांच्या परवानगीने पर्यावरणविषयक जनसुनावणी प्रक्रिया सुरु केली.

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती चे आयोजक यांनी असे सांगितले की भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या दिनांक १४ सप्टेंबर, २००६ व सुधारित दिनांक ०१ डिसेंबर, २००९ च्या अधिसूचनेनुसार विशिष्ट प्रकल्पांना पर्यावरणविषयक अनुमती घेणे बंधनकारक असून त्यासाठी आगाऊ पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणी आयोजित करणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे.

तसेच पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणीचा मूळ उद्देश प्रकल्प परिसरातील सामान्य जनतेस प्रकल्पाविषयी व प्रकल्पामुळे होणारे परिणाम व त्याबाबत सामान्य जनतेच्या भावना जाणून घेणे, प्रकल्पात बंधनकारक असणा-या प्रदूषण नियंत्रण संयंत्रणेची माहिती सामान्य जनतेस देणे व त्यांनी दिलेल्या सूचनेचा विचार करणे असा आहे.

प्रकल्प प्रवर्तक मे. आर.के. एग्रो इंडस्ट्रीज, ७, पहिला मजला, आदित्य सेंटीग्रा, फर्ग्युसन कॉलेज रस्ता, डेक्कम जिमखाना, पुणे ४११ ००४, महाराष्ट्र यांचा त्यांच्या प्रस्तावित खत निर्मिती प्रकल्पात प्रस्तावित खत निर्मिती प्रकल्पात सिंगल सुपर फॉस्फेट (SSP) - ४००.० मे.टन/दिन, दाणेदार सिंगल सुपर फॉस्फेट (GSSP) - ४००.० मे.टन/दिन, सल्फ्युरिक एसिड (SA) - २००.० मे. टन/दिन उत्पादन क्षमता प्रकल्प भूखंड क्रमांक ए ९३/२, कुरकुंभ एमआयडीसी औद्योगिक क्षेत्र आणि गट नंबर २८०, गाव-कुरकुंभ, तालुका-दौंड, जिल्हा-पुणे, महाराष्ट्र - ४१३ ८०२ येथे उभारणी करणे संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करण्यासाठीचा प्रकल्प प्रवर्तकांचा दिनांक २१.०८.२०२४ रोजी अर्ज मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास प्राप्त झाला.

सदरहू प्रकल्प पर्यावरण अधिसूचना २००६ आणि सुधारित अधिसूचनेनुसार संवर्ग ए - ५ (ए) - केमिकल फर्टिलायझर यात मोडत असल्याने सदरहू प्रकल्पास पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांची "पर्यावरण अनुमती" प्राप्त करणे व त्यासाठी आगाऊ पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी घेणे बंधनकारक आहे.

प्रकल्प प्रवर्तकांनी पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांची प्राथमिक मान्यता (ToR) प्राप्त करण्यासाठी व पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल तयार करण्यासाठी ऑनलाईन अर्ज सादर केला व त्या अर्जास भारत सरकारने दिनांक २९-०३-२०२३ रोजी मंजूरी प्रदान केली.

त्यानुसार, प्रकल्प प्रवर्तकांनी भारत सरकारच्या निर्देशानुसार नाबेट मंजूरी प्राप्त असलेल्या पर्यावरण सल्लागार नियुक्त करून पर्यावरण सल्लागारद्वारे १०.० किमी त्रिज्येमध्ये तपशीलवार पर्यावरण सर्वेक्षण केले. प्रकल्पाच्या विस्तारामुळे पर्यावरणावरील प्रस्तावित परिणामाचा अभ्यास करण्यासाठी प्रकल्पाच्या जागेचा आणि पर्यावरण प्रभाव मूल्यांकन (EIA) अहवालाचा मसुदा तयार करण्यात आला आणि तो सादर करण्यात आला.

सहसंचालक (जल प्रदूषण नियंत्रण), महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी पत्र दिनांक ०२-०९-२०२४ नुसार उप प्रादेशिक कार्यालय, पुणे-१, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे यांना पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करण्याची प्रक्रिया राबविण्याची सूचना केली.

उप प्रादेशिक कार्यालय, पुणे-१, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे यांनी पत्र दिनांक १८.०९.२०२४ रोजी मा. जिल्हाधिकारी, पुणे यांना सदरहू प्रकल्पाबाबत पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करण्याची विनंती केलेली होती.

मा. जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी त्यांच्या पत्र दिनांक १-१०-२०२४ नुसार प्रत्यक्ष (Physical) पर्यावरणविषयक जनसुनावणी घेण्यास शुक्रवार, दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०२४ रोजी दुपारी १२.०० वाजता मान्यता दिल्यानंतर मा. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी कार्यालयीन आदेश क्र. ई- १६८ / २०२४, द्वारा पत्र क्र. बीओ / जेडी (डब्ल्यूपीसी)/पीएच/बी-२४१११४- एफटीएस-००४७ दिनांक १४-११-२०२४ अन्वये भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाच्या अधिसूचना एस.ओ. क्र. १५३३, दिनांक १४-०९-२००६ व सुधारित अधिसूचना एस. ओ. ३०६७ (इ), दिनांक ०१-१२-२००९ अनुसार खालीलप्रमाणे पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती गठित केली:-

१. मा.ज्योती कदम - अध्यक्ष
मा. निवासी उपजिल्हाधिकारी-पुणे तथा
(अपर जिल्हादंडाधिकारी,पुणे)
२. श्री. जगन्नाथ साळुंखे - सदस्य
प्रादेशिक अधिकारी,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे
३. श्री.कार्तिकेय लंगोटे, - समन्वयक
उप प्रादेशिक अधिकारी,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे-१.

सदरहू अधिसूचनेनुसार उप प्रादेशिक अधिकारी,पुणे-१, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे यांनी जनसुनावणी दिवसाच्या ३० दिवस अगोदर स्थानिक वृत्तपत्र दैनिक लोकसत्ता यात मराठीत व राष्ट्रीय वृत्तपत्र इंडियन एक्सप्रेस यात इंग्रजीत दिनांक ०९ ऑक्टोबर, २०२४ रोजी जनसुनावणी ची जाहिरात सर्व जनतेस अवगत करण्यासाठी प्रकाशित केलेली होती. त्याचप्रमाणे सदरहू प्रकल्पाबाबतचा सर्व दस्तावेज लोकांच्या अवलोकनार्थ व माहितीसाठी सदर अधिसूचित ३० दिवस खालील कार्यालयात उपलब्ध करण्यात आलेले होते :-

- १) क्षेत्रीय कार्यालय, पश्चिम मध्य झोन, पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, न्यु सेक्रेटरीअल बिल्डिंग तळमजला, ईस्ट विंग, सिव्हिल लाईन, नागपूर - ४४० ००१
- २) मा. जिल्हाधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, पुणे,
- ३) महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र, पुणे,
- ४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद कार्यालय, पुणे,
- ५) उप विभागीय अधिकारी, उप विभागीय कार्यालय, दोंड, तालुका-दोंड, जिल्हा-पुणे,
- ६) तहसीलदार, तहसील कार्यालय-दोंड, तालुका- दोंड, जिल्हा- पुणे
- ७) ग्रामपंचायत कार्यालये- कुरकुंभ, गार, पाटस, बिरोबाचीवाडी,हिंणणीवाडी, रोटी, पांढरेवाडी, जिरेगाव, वासुंदे, सोनवाडी, गिरीम, गोपाळवाडी, लिंगाळी, खोरोडी, आलेगाव, कौठडी, मळद पाटस, रावणगाव, खराडेवाडी, श्रीसुफळ, तालुका-दोंड, जिल्हा-पुणे,
- ८) संचालक, पर्यावरण विभाग, नविन प्रशासन भवन, १५ वा मजला, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

- ९) मा. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ (मुख्यालय), कल्पतरू पॉईंट, तिसरा मजला, सायन-माटुंगा स्किम रोड क्रमांक ७, सिलेप्लॅनेट समोर, सायन सर्कलजवळ, सायन (पूर्व), मुंबई - ४०० ०२२.
- १०) प्रादेशिक अधिकारी, प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, जोग सेंटर, २रा व ३रा मजला, वाकडेवाडी, जुना पुणे-मुंबई रस्ता, पुणे - ४११ ००३
- ११) उप प्रादेशिक अधिकारी, पुणे-१, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, जोग सेंटर, २रा व ३रा मजला, वाकडेवाडी, जुना पुणे-मुंबई रस्ता, पुणे - ४११ ००३
- १२) संकेतस्थळ, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ मराठी व इंग्रजी कार्यकारी सारांश अहवाल उपलब्ध आहे.

आजतागायत उपरोक्त प्रकल्पाविषयी उप प्रादेशिक अधिकारी, पुणे-१, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे यांना ०२ सूचना/आक्षेप प्राप्त झालेले आहेत.

आयोजक यांनी उपस्थित असलेल्या सर्वांना त्यांचे काही आक्षेप, हरकती, सूचना असल्यास ती संधि देण्यात आलेली असून ते लेखी वा तोंडी स्वरूपात ती देऊ शकतात असे सांगितले.

आयोजक यांनी प्रतिपादन केले की ही पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती फक्त लोकांचे पर्यावरणविषयक मत, सूचना, आक्षेप नोंदविण्यासाठी असून प्रकल्प संमत करणे, नाकारणे किंवा शिफारस करण्याचा अधिकार या समितीस नाही. स्थानिकांनी जनसुनावणीत उपस्थित केलेल्या सूचना/आक्षेप यांची इतिवृत्तात नोंद घेण्यात येईल व त्याचे इतिवृत्त मराठी व इंग्रजीत तयार करण्यात येईल. त्याचप्रमाणे सदरहू बैठकीचे व्हिडिओ रेकॉर्डिंग, जशीच्या तशी चित्रफित, बैठकीत उपस्थित करण्यात आलेल्या सूचना, आक्षेप यांची नोंद घेऊन प्रकल्प प्रवर्तकांचा सुधारित पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल, प्राप्त झालेल्या लेखी सूचना/आक्षेप, बैठकीचे इतिवृत्त हा सर्व दस्तावेज पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांना अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहीर जनसुनावणी समिती यांच्या संमतीने मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांच्यातर्फे सादर करण्यात येईल. त्यावर तेथील तज्ज्ञ समिती त्याबाबत पुढील निर्णय घेते. आयोजक यांनी अध्यक्षांना प्रकल्प प्रवर्तकांना सादरीकरण सुरु करण्याचे आदेश देण्याची विनंती केली.

माननीय अध्यक्षांच्या परवानगीने प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी प्रकल्पाविषयी व प्रकल्पातील पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेविषयी (Environment Management Plan) सादरीकरण केले. त्यांनी सांगितले की सदरहू प्रकल्प हा शेतक-यांचा फायदाचा असून प्रकल्पातील उत्पादनामुळे शेतजमिनीची गुणवत्ता ही निश्चितच चांगली राहिल. प्रकल्पात सुपर फॉस्फेट हे ४००.० मे.टन प्रति दिन, तर शेतक-यांना हातानेसुध्दा शेतात टाकता येण्यासाठी ग्रॅन्युलेटेड सिंगल सुपर फॉस्फेट - ४००.० मे.टन व त्यास आवश्यक असणा-या सल्फ्युरिक एसिडची येथे निर्मिती करण्यात येणार आहे. या प्रकल्पासाठी एकूण खर्च हा ₹ ४१.७० कोटींचा असेल.

सदरहू प्रकल्पात १,००५ किलो लिटर प्रति दिन पाणी (साधारण दहा लाख लिटर प्रति दिन) प्रकल्पात उत्पन्न होणा-या औद्योगिक व घरगुती सांडपाण्यावर प्रक्रिया करून त्याचा प्रकल्पातच पुनर्वापर करण्यात येणार आहे. सदरहू प्रकल्पातून प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा एकही थेंब

प्रकल्पाबाहेर सोडला जाणार नाही. सदरहू प्रकल्प हा शून्य द्रव निःस्सारण प्रकल्प (झिरो लिक्विड डिस्चार्ज) प्रकल्प असेल.

एमआयडीसी कडून फक्त ६६% पाणी उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. प्रकल्पात सुमारे ३,४०,०००.० पाण्याच पुनर्वापर करण्यात येईल. त्यामुळे शेतक-यांच्या शेतीसाठी मिळणा-या पाण्यात कुठलीही कमतरता येणार नाही. तसेच प्रकल्पात भूगर्भातील पाण्याची वापर कुठल्याही प्रकारे करण्यात येणार नाही.

तसेच प्रकल्पात बांधकाम टप्प्यात सुमारे १५० कामगार लागतील, तर प्रकल्प कार्यरत झाल्यानंतर एकूण २२० कामगारांची आवश्यकता असून त्यात स्थानिकांनाच प्राधान्य देण्यात येईल.

केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या निर्देशानुसार एकूण भूखंडाच्या ३३% हरित पट्टा विकसित करण्यात येईल. सरासरी २,५०० झाडे प्रती हेक्टर लावण्यात येतील. पाच वर्षांच्या हरित पट्टा विकासासाठी रुपये ८७.२८ लाख राखून ठेवण्यात आलेले आहेत. तसेच कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी (CER) एकूण खर्चाच्या १% खर्च करण्याचा प्रस्ताव असून तो एकूण ५०.० लाख रुपये एवढा असेल. तसेच पर्यावरण व्यवस्थासाठी भांडवली खर्च रुपये ५०५.० लाख तर आवर्ती खर्च ७३.० लाख रुपये प्रति वर्ष एवढा असेल. सदरहू प्रकल्प हा स्थानिक तसेच महाराष्ट्र राज्य व देशासाठी फायद्याचा आहे.

सादरीकरण पुर्ण झाल्यानंतर आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना सांगितले की अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांच्या संमतीने उपस्थितांना प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी सूचना, टीकाटिप्पणी, आक्षेप नोंदविण्याची परवानगी देण्यात येत आहे.

आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी पर्यावरणीय सूचना, टीकाटिप्पणी, आक्षेप असल्यास ते नोंदविण्याचे आवाहन केले. सूचना, आक्षेप नोंदविताना प्रथम आपले नांव, गावाचे नांव सांगण्यात यावे.

उपस्थित नागरिकांनी विचारलेले प्रश्न, सूचना, आक्षेप व त्यास प्रकल्प प्रवर्तक / प्रकल्प सल्लागार / पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांना दिलेली उत्तरे याबाबतची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे-

१) श्री रिझवान मुलाणी, स्थानिक रहिवाशी, लोकमत वर्तमान पत्र पत्रकार:-

अनु.क्रं.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरून प्रकल्प प्रवर्तक/पर्यावरण सल्लागार / पर्यावरणविषयक जनसुनावणी समिती यांनी दिलेली उत्तरे/आश्वासने
१)	सदरहू प्रकल्पामुळे स्थानिकांना रोजगाराची संधि प्राप्त होणार आहे, म्हणून प्रकल्पाचे स्वागत. मात्र यापूर्वी परिसरातील प्रदूषणाबाबत पूर्वी केलेल्या विविध तक्रारी, सूचना/आक्षेप जे जिल्हाधिकारी	मा. अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी यापूर्वी कुठल्या व कुठे तक्रारी केल्या याची विचारणा केली.

	<p>कार्यालयात, प्रदूषण नियंत्रण कार्यालयात वेळोवेळी करण्यात आलेले आहेत, त्याबाबत पुढील कार्यवाही व या प्रस्तावित प्रकल्पामुळे होणा-या संभाव्य प्रदूषणाचा विचार करण्यात आलेला नाही. पाण्याचा वापर/खप मोठ्या प्रमाणात आहे.</p> <p>तसेच जरी ही सदरहू पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी असली, तरीही परिसरातील सर्व ग्रामस्थांना या बैठकीच्या आयोजनाची माहिती नाही. त्यासाठी या बैठकीची माहिती देण्यासाठी दवंडीचा वापर करणे आवश्यक होते. कारण या परिसरात लोकसत्ता ह्या मराठी भाषिक वृत्तपत्राचा जास्त वाचक नाही. त्यामुळे ही जनसुनावणी न होता काही लोकांसमोरची बैठक होणार आहे.</p> <p>तरी माझी विनंती आहे की पूर्वी येथील स्थानिक नागरिकांनी सादर केलेल्या विविध प्रदूषणाबाबतच्या तक्रारी प्रथम सोडविण्यात याव्यात व नंतरच या प्रकल्पाबाबत पुढील योग्य ती कार्यवाही करण्यात यावी ही विनंती.</p>	
<p>२)</p>	<p>श्री रिझवान मुलाणी, कुरकुंभ, येथील स्थानिक नागरिकांनी वेळोवेळी तक्रारी सादर केलेल्या आहेत की कुरकुंभ परिसरातील पाणी हे पूर्णपणे दुषित झालेले आहे. पाटस घाटातून रात्री, पहाटे येताना तेथे हवेचे एवढे प्रदूषण होत असते की श्वाससुध्दा घेता येत नाही. याबाबत मा. जिल्हाधिकारी यांच्यासमोर जरी हवेचे नमुने गोळा करण्यात आले व पुढे मंत्रालयातही याबाबत बैठका, चर्चा झालेल्या आहेत. मात्र पुढील कार्यवाहीचा अहवाल हा जनतेसमोर येतच नाही. मी स्थानिक नागरिक व वृत्तपत्राचा बातमीदार म्हणून आक्षेप नोंदवितो की ज्यावेळी प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे अधिकारी पाहणी करण्यास येतात, त्यावेळी सांडपाणी सोडण्याचे प्रमाण कमी करून चांगले पाणी हे सोडले जाते. याबाबतची सर्व स्थानिक माहिती, बातम्या व व्हिडिओ माझ्याकडे आहेत. आजही कुरकुंभच्या चौकात</p>	<p>त्यावेळी अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी प्रतिनिधी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांना वरिल आक्षेपाबाबत स्पष्टीकरण देण्याची सूचना केली. त्याचप्रमाणे प्रकल्प तांत्रिक सल्लागार यांनी प्रकल्पात पाण्याची गरज कुठल्या स्रोताद्वारे पूर्ण करणार आहात याची माहिती देण्यात यावी.</p> <p>प्रतिनिधी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांनी सांगितले की एमआयडीसीकडून औद्योगिक क्षेत्रातील भूखंडांना वरवंड जॅकवेलमधून शुध्द पाणी पुरवठा केला जातो. विविध प्रकल्पांमधून उत्पन्न होणारे औद्योगिक सांडपाणी हे सामुहिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रात (Common Effluent Treatment Plant - CETP) सोडले जाते. त्यावर प्रक्रिया करून</p>

	<p>आता पाहणी केल्यास जेथून औद्योगिक सांडपाण्याचा प्रवाह जातो, तेथे केमिकल मिश्रित सांडपाणी सोडण्यात येते. आपण २-३ कि.मी. परिसरात पाहणी केल्यास आपणास वस्तुस्थिती कळेल.</p>	<p>प्रक्रिया केलेले औद्योगिक सांडपाणी हे हरितपट्ट्यासाठी वापरले जाते. तेथे झाडे लावलेली आहेत. महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून त्याची वेळोवेळी पाहणी व सांडपाण्याचे नमुने गोळा करण्यात येतात.</p>
		<p>अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी येथे मत मांडले की स्थानिकांनी उपस्थित केलेल्या आक्षेपात निश्चितच काहीतरी तथ्य असले पाहिजे. कारण मिळालेल्या माहितीनुसार सीईटीपीची क्षमता ही सदस्थितीत पूर्ण झालेली आहे. त्यामुळे औद्योगिक सांडपाणी प्रक्रिया न करता सोडले जाते का?</p>
		<p>प्रतिनिधी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांनी सांगितले की प्रक्रिया करूनच औद्योगिक सांडपाणी सोडले जाते. सद्यस्थितीत सीईटीपीचा अतिरिक्त विकास करत आहोत.</p>
		<p>अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सीईटीपीची क्षमता किती याबाबत विचारणा केली. प्रतिनिधी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांनी सांगितले की सद्यस्थितीत ३५०.० घनमीटर अतिरिक्त औद्योगिक सांडपाण्यावर प्रक्रिया करू शकतो.</p>
३)	<p>जी संपूर्ण कुरकुंभ एमआयडीसी आहे, त्यास प्रतिदिन साधारण किती पाणी लागते, उत्पन्न होणा-या किती औद्योगिक सांडपाण्यावर प्रक्रिया करून त्याचा किती प्रमाणात प्रकल्पात पुनर्वापर केला जातो आणि किती प्रक्रिया केलेले सांडपाणी स्थानिक नाल्यात सोडले जाते, याची माहिती देण्यात यावी. त्याची आकडेवारी तपासल्यानंतर लगेचच लक्षात येईल की किती सांडपाणी सोडण्यात येते. तसेच सीईटीपीला छोट्या</p>	<p>प्रकल्पाचे पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की प्रकल्पात सल्फ्युरिक एसिड प्रकल्पाबाबत भिती व्यक्त करण्यात आली, तर येथील व सर्व आर के प्रकल्पातील सल्फ्युरिक एसिड प्रकल्पाबाबत माहिती सांगता येईल. प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी माहिती दिली की संपूर्ण सल्फ्युरिक एसिड प्रकल्पाबाबत अभ्यास व नियोजन करण्यात आलेले आहे. सल्फ्युरिक एसिड प्रकल्प सुरु झाल्यानंतर</p>

	<p>प्रकल्पातील औद्योगिक सांडपाणी नियंत्रण सयंत्रणा जोडलेली आहे, मात्र जे झेडएलडी प्रकल्प आहेत, ते कार्यक्षमतेने औद्योगिक सांडपाणी प्रक्रिया व नियंत्रण जाणीवपूर्वक करत नाहीत.</p> <p>प्रस्तावित प्रकल्पात सल्फ्युरिक एसिड प्रकल्पामुळे स्थानिक प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी भिती व्यक्त करत आहेत.</p>	<p>त्यातील सल्फर-डाय-ऑक्साईड व सल्फर-ट्राय-ऑक्साईड याने वायू निर्माण होतो. जर तो वायू संपूर्ण शोषून (absorb) घेतला, तरच सल्फ्युरिक एसिड त्यापासून मिळते. सल्फर हे महाग रासायनिक (chemical) आहे. त्यापासून जो वायू निर्माण केला जातो, तो १००% पाण्यातच शोषून (absorb) घेतला जातो. त्याला DCGA Absorption System म्हणतात ती जगात वापरली जाते. तर जगात कुठेही सल्फ्युरिक एसिड प्रकल्पातून औद्योगिक सांडपाणी निर्मिती होत नाही. तसेच सदरहू प्रकल्प हा झिरो लिक्विड डिस्चार्ज प्रकल्प आहे. त्यामुळे प्रस्तावित प्रकल्पातून एक थेंबही सांडपाणी प्रकल्पाबाहेर सोडण्यात येणार नाही.</p> <p>प्रकल्प सल्लागार यांनी सांगितले की प्रकल्पातील ताज्या पाण्याची (fresh water) गरज ही महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून करण्यात येणार आहे.</p>
		<p>मा. अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी येथे मत मांडले की प्रकल्पाची ताज्या पाण्याची (fresh water) गरज ही जास्त असून शकते, कारण प्रकल्पाचे क्षेत्र हे एमआयडीसी क्षेत्रात कमी व एमआयडीसी बाहेरच्या भागात प्रकल्पाचे क्षेत्र जास्त आहे. तर एमआयडीसीचे ताज्या पाण्याबाबतचे (fresh water) धोरण एमआयडीसीत प्रकल्पाचे जे क्षेत्र आहे, त्या प्रमाणातच असणार.</p> <p>पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की एमआयडीसीकडे ताज्या पाण्याची (fresh water) गरज ६,६६,०००.० लिटर प्रतिदिन एवढी नोंदविलेली आहे. प्रकल्प प्रवर्तक ३,४०,०००.० लिटर प्रतिदिन पाण्यावर प्रक्रिया करून त्याचा प्रकल्पातच पुनर्वापर करणार</p>

		<p>आहे. येथे अध्यक्षा यांनी मत मांडले की याचा अर्थ प्रकल्प प्रवर्तक भूगर्भातील पाणी वापरणार नाही. आपणास अतिरिक्त ताज्या पाण्याची (fresh water) गरज लागणार नाही, एमआयडीसीकडून मिळणा-या ताज्या पाण्यावर (fresh water) प्रकल्पाची गरज भागणार आहे.</p> <p>पर्यावरण सल्लागार यांनी ते मान्य केले.</p>
		<p>येथे प्रतिनिधी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांनी सांगितले की एमआयडीसीच्या निकषानुसार प्रति हेक्टर २५.० घनमीटर ताजे पाण्याची (fresh water) पुरविण्यात येते, ज्याचा एमआयडीसी औद्योगिक क्षेत्रात भूखंड आहे. एमआयडीसी औद्योगिक क्षेत्राबाहेर जेवढा भूखंड आहे, त्याबाबत अर्ज आल्यास पुढील विचार करण्यात येईल.</p>
४)	<p>आम्हांला प्रश्नाची उत्तरे मिळालेली नाहीत. महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ येथील कुरकुंभ ग्रामस्थांना प्रदूषण नियंत्रणाबाबत विश्वासात घेत नाही. तत्कालिन जिल्हाधिकारी यांनी येथे प्रदूषणाच्या बैठकीच्या वेळी आठवड्यातील एक दिवस ही कुरकुंभला देण्याची सूचना केलेली होती. त्यासाठी एमआयडीसीत कार्यालयात जागा घेण्याची सूचना केलेली होती.</p>	<p>सूचनेची नोंद घेण्यात आली.</p>

२) श्री नवनाथ बाबासाहेब गायकवाड, राहणार-कुरकुंभ गाव, तालुका-दौंड, जिल्हा-पुणे:-

अनु. क्रं.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरून प्रकल्प प्रवर्तक/पर्यावरण सल्लागार / पर्यावरणविषयक जनसुनावणी समिती यांनी दिलेली उत्तरे/आश्वासने
१)	<p>ज्या समस्या आहेत, त्याबाबत स्थानिकांनी अनेकवेळा शासनास लेखी स्वरूपात निवेदने, तक्रारी सादर करूनही त्या सुटलेल्या नाहीत.</p>	<p>पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की आर के व्यवस्थापन हे पर्यावरण संरक्षण, संवर्धनास बांधिल आहे. यापेक्षा मोठा प्रकल्प येथे</p>

	<p>त्यामुळेच जिल्हा प्रशासन, स्थानीक प्रशासन यांनी या बैठकीबाबत काहीही माहिती स्थानिक ग्रामस्थांना उपलब्ध केलेली नाही. कारण येथे स्थानिक ग्रामस्थांनी प्रकल्पास विरोध करू नये. प्रस्तावित आर के प्रकल्पाने सादरीकरण चांगलेच केले. मात्र आमचा अनुभव आहे की सर्वच कंपन्या अगोदर असेच अभिवचन देतात. नंतर काहीही करत नाहीत. येथील ग्रामस्थांना सदरहू बैठकीची योग्य प्रकारे सूचना करण्यात आलेली नाही. स्थानिक प्रदूषण नियंत्रण मंडळ कार्यालय, तलाठी कार्यालय यांनी याबाबत आगाऊ सूचना ग्रामस्थांना दिलेली नाही. तसेच सर्व स्थानिक लोक, सर्व ग्रामस्थ हे येथील प्रदूषणामुळे त्रस्त आहेत. तरी ही जनसुनावणी थांबवून परत आयोजित करावी ही विनंती.</p>	<p>उभारता आला असता, मात्र येथील भूखंड लक्षात घेऊन त्यानुसार प्रकल्पाची आखणी करण्यात आलेली आहे. आता केंद्र व राज्य सरकारचे मानदंडे हे कडक आहेत. तसेच केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ व महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांचे निकष हे पाळण्यात येतील.</p>
२)	<p>सीईटीपी जवळ वाहनांचे पार्किंग आहे. वाहने अस्ताव्यस्त ठेवलेली असतात.</p>	<p>सूचनेची नोंद घेण्यात आली.</p>

३) श्री राहुल भोसले, राहणार-कुरकुंभ गाव, तालुका-दौंड, जिल्हा-पुणे:-

अनु. क्रं.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरून प्रकल्प प्रवर्तक/पर्यावरण सल्लागार / पर्यावरणविषयक जनसुनावणी समिती यांनी दिलेली उत्तरे/आश्वासने
१)	<p>नवीन प्रकल्प स्थापन करताना तेथील स्थानिक ग्रामपंचायतीचे ना हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त करण्याची आवश्यक असते का?</p>	<p>आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले सदर उद्योग हा एमआयडीसी परिसरा बाहेरील असेच तर शक्यतो महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ साधारणपणे प्रकल्पासाठी संबंधित ग्रामपंचायत कार्यालयाचे ना हरकत प्रमाणपत्र हे घेतच असते.</p>
२)	<p>तसेच अशी पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी ही प्रत्येक प्रकल्पास बंधनकारक आहे वा विशिष्ट प्रकल्पानांच आहे?</p>	<p>आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली, यांनी पारित</p>

		<p>केलेल्या पर्यावरण आघात मुल्यांकन अधिसूचना, २००६ नूसार विशिष्ट प्रकल्पांना प्रकल्प स्थापन करण्याअगोदर त्यांना पर्यावरण अनुमती (Environment Clearance) प्राप्त करणे बंधनकारक आहे. त्यासाठी पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करणे बंधनकारक आहे. संबंधित अधिसूचनेनुसार मा. जिल्हाधिकारी यांनी मान्यता दिल्यानंतर पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी दिवसाच्या तीस दिवस अगोदर एक स्थानिक वृत्तपत्रात स्थानिक भाषेत येथे मराठीत व एक राष्ट्रीय वृत्तपत्रात इंग्रजीत पर्यावरणविषयक जनसुनावणीची जाहिर सूचना प्रकाशित करावी लागते, तशी करण्यात आलेली होती. त्याचबरोबर प्रकल्प बाधित क्षेत्रात म्हणजे प्रकल्पाच्या १०.० कि.मी. परिघातील ग्रामपंचायत कार्यालयांमध्ये सदरहू प्रकल्पाचा पर्यावरणीय दस्तावेज इंग्रजी व मराठीत ग्रामस्थांच्या अवलोकनार्थ व माहितीसाठी उपलब्ध करण्यात आलेला होता. तसेच म.प्र.नि. मंडळाच्या संकेतस्थळावरही उपरोक्त पर्यावरणीय दस्तावेज उपलब्ध आहे.</p>
३)	<p>येथे ब-याच कंपन्या चालू केलेल्या आहेत, त्या सांगतात की त्यांना महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या ना हरकत प्रमाणपत्राची गरज नाही.</p>	<p>आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी पाहणी व तपासणीचे आश्वासन दिले. मात्र जर प्रकल्प जर एमआयडीसी औद्योगिक क्षेत्रात असेल, तर एमआयडीसीकडून आगाऊ ना हरकत प्रमाणपत्र घेण्यात येते.</p>
		<p>त्यावेळी, सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी स्पष्टीकरण दिले की जर प्रकल्प एमआयडीसी औद्योगिक क्षेत्रात असेल तरच एमआयडीसीकडून ना हरकत प्रमाणपत्र घेण्यात येते. अन्यथा जर</p>

		<p>प्रस्तावित प्रकल्प हा एमआयडीसी बाहेर असेल तर संबंधित ग्रामपंचायत कार्यालयाचे ना हरकत प्रमाणपत्र घेण्यात येते. तसेच सदरहू प्रकल्प हा कृषि आधारित (Agro Based) असून प्रकल्पाचा काही भाग हा एमआयडीसी औद्योगिक क्षेत्राच्या बाहेर असल्याने जनसुनावणी ही आयोजित करण्यात आलेली आहे.</p>
४)	<p>यावेळी श्री राहुल भोसले यांच्या सोबत काही स्थानिक उपस्थितांनी एकत्रितपणे सूचना, तक्रार केली की जरी प्रकल्प एमआयडीसी औद्योगिक क्षेत्रात किंवा एमआयडीसी औद्योगिक क्षेत्राच्या बाहेर असेल, तरीही ग्रामपंचायतीचा सहभाग का घेण्यात येत नाही.</p>	<p>यावेळी सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी माहिती दिली की स्थानिक महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ कार्यालयातील अधिकारी प्रदूषणाबाबत सूचना, तक्रारीच्या निरसनासाठी जनतेच्या वेळोवेळी संपर्कात असतात व स्थानिक जनतेने उपस्थित केलेल्या प्रदूषणविषयक बाबींबाबत नेहमीच सतर्क असतात.</p>
		<p>सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी मत मांडले की स्थानिक जनतेत प्रदूषणाबाबत जागृती निर्माण झालेली आहे. गेले दहा वर्षे येथे सांडपाण्याचा प्रश्न आहे. तो येथे उपस्थित करण्यात आला व मान्य करण्यात आलेला आहे. सांडपाण्याची निर्मिती ही ५-६ लाख लिटर आहे. एमआयडीसीतील सर्व उद्योगांचे औद्योगिक सांडपाणी हे सामुहिक औद्योगिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रात (Common Effluent Treatment Plant - CETP) सोडले जाते. मात्र आता सीईटीपीची क्षमता ही संपलेली असून नविन सीईटीपी बांधण्यासाठी एमआयडीसी भूखंड निश्चित करत आहे.</p>
५)	<p>आम्हांला आमचे गाव हे जीवापेक्षा महत्वाचे आहे. ज्यावेळी ड्रग्स सापडतात, तेव्हा कुरकुंभ गावाचे</p>	<p>सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी मत मांडले की आतापर्यंत</p>

	नांव घेण्यात येते. मात्र जेव्हा प्रकल्पाची जनसुनावणी होते, त्यावेळेस आमचा विचारही करण्यात येत नाही. प्रदूषण करण्यासाठी कुरकुंभ गाव दिसते, तर प्रदूषणावर नियंत्रण व पुढील कार्यवाहीसाठी कुरकुंभ गाव का दिसत नाही? आतापर्यंत आम्ही भरपूर आंदोलने केली, आमच्यावर शासनाने खटले दाखल केलेले आहेत. आम्हांला कुठलेही उत्तर मिळालेले नाही.	प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी तसेच १०-१५ वर्षापूर्वीचे जे प्रश्न उपस्थित करण्यात आले, त्याची उत्तरे ही देण्यात आलेली आहेत. आमचे कार्यालय आपणासाठी नेहमीच उघडे आहे. आपण प्रदूषणविषयक सूचना, विचार, तक्रारी, आक्षेप केव्हाही कार्यालयात सादर करा, त्याबाबत स्थानिक महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ कार्यालय त्वरित दखल घेऊन पुढील कार्यवाही करेल.
६)	प्रत्येक कंपनीत कच्चा माल म्हणून कोणती केमिकल्स वापरतात, उत्पादन काय आहे याची माहिती प्रत्येक कंपनीच्या बाहेर सूचना फलकावर माहिती लावली गेली पाहिजे.	आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले ती असते, मात्र जर का नसले तर आपण कंपनीचे नांव कळवा, त्याबाबत पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

४) श्री चंद्रकांत जाधव, मुक्काम पोस्ट-पांढरेवाडी, तालुका-दौंड, जिल्हा-पुणे:-

अनु. क्रं.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरून प्रकल्प प्रवर्तक/पर्यावरण सल्लागार / पर्यावरणविषयक जनसुनावणी समिती यांनी दिलेली उत्तरे/आश्वासने
१)	आक्षेप नोंदविला की स्थानिक महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ कार्यालयाने गेले वर्षभरात कुठल्या स्थानिक प्रदूषणाच्या प्रश्नांसाठी बैठक आयोजित केलेली नाही.	सूचनेची नोंद घेण्यात आली.

५) श्री संदीप पोपट भागवत, मुक्काम पोस्ट-कुरकुंभ, तालुका-दौंड, जिल्हा-पुणे:-

अनु. क्रं.	आक्षेप/सूचना/प्रश्न	चर्चेला अनुसरून प्रकल्प प्रवर्तक/पर्यावरण सल्लागार / पर्यावरणविषयक जनसुनावणी समिती यांनी दिलेली उत्तरे/आश्वासने
१)	अध्यक्षांना विनंती आहे की ही जनसुनावणी रद्द करून १५ दिवसांनी परत आयोजित करण्यात यावी. येथे कुरकुंभ, पांढरेवाडी येथील लोक	आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की बैठकीत आक्षेप नोंदविण्यात आला की

<p>कमीप्रमाणात आहेत. कारण ही जनसुनावणी स्थानीकांना अंधारात ठेऊन घेतलेली आहे. त्यामुळे या बैठकीस आमची हरकत असून शनिवारी किंवा रविवारी आपल्या वेळेनुसार आयोजित करण्यात यावी.</p>	<p>ग्रामपंचायतींना या बैठकीविषयी सूचना देण्यात आलेले नव्हती. तर पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली, यांनी पारित केलेल्या पर्यावरण आघात मुल्यांकन अधिसूचना, २००६ नुसार विशिष्ट प्रकल्पांना प्रकल्प स्थापन करण्याअगोदर त्यांना पर्यावरण अनुमती (Environment Clearance) प्राप्त करणे बंधनकारक आहे. त्यासाठी पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करणे बंधनकारक आहे. संबंधित अधिसूचनेनुसार मा. जिल्हाधिकारी यांनी मान्यता दिल्यानंतर पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणीच्या ती दिवस अगोदर एक स्थानिक वृत्तपत्रात स्थानिक भाषेत येथे मराठीत व एक राष्ट्रीय वृत्तपत्रात पर्यावरणविषयक जनसुनावणीची जाहिर सूचना प्रकाशित करावी लागते, तशी करण्यात आलेले होती. त्याचबरोबर प्रकल्प बाधित क्षेत्रात म्हणजे प्रकल्पाच्या १०.० कि.मी. परिघातील ग्रामपंचायत कार्यालय सदरहू प्रकल्पाचा पर्यावरणीय दस्तावेज इंग्रजी व मराठीत ग्रामस्थांच्या अवलोकनार्थ व माहितीसाठी उपलब्ध करण्यात आलेला होता. तसेच म.प्र.नि. मंडळाच्या संकेतस्थळावरही उपरोक्त पर्यावरणीय उपलब्ध आहे.</p>
--	---

६) श्री सुनील केशव खंडाळे, सरपंच ग्रामपंचायत कुरकुंभ:-

<p>अनु. क्रं.</p>	<p>आक्षेप/सूचना/प्रश्न</p>	<p>चर्चेला अनुसरून प्रकल्प प्रवर्तक/पर्यावरण सल्लागार / पर्यावरणविषयक जनसुनावणी समिती यांनी दिलेली उत्तरे/आश्वासने</p>
<p>१)</p>	<p>एक महिन्यापूर्वी सदरहू जनसुनावणीची सूचना मिळाली. मात्र गेले वर्षभरात ग्रामपंचायतीची नविन समिती अस्तित्वात आली. तरी स्थानिक</p>	<p>आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले पुणे कार्यालयातील अधिकारी दर सोमवारी</p>

	<p>महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ कार्यालयाने कुरकुंभ प्रदूषणाबाबत एकही बैठक आयोजित केलेली नाही व ग्रामपंचायतेस विश्वासात घेतलेले नाही.</p>	<p>कुरकुंभ सीईटीपीला, एमआयडीसी कुरकुंभ क्षेत्रात पाहणी व पाण्याचे नमुने गोळा करण्यास येतात. ते बंधनकारक आहे. जर सोमवारी सुट्टी असेल, तर रविवारी किंवा मंगळवारी सीईटीपीला, एमआयडीसी कुरकुंभ क्षेत्रात पाहणी व पाण्याचे नमुने गोळा करण्यास येतात. असा एकही आठवडा गेलेला नाही की पाहणी व पाण्याचे नमुने घेण्यात आलेले नाही. तसेच मागील गोष्टींचा विचार करून कोणतीही दुर्घटना टाळण्यासाठी मान्सूनपूर्व बैठक ही घेण्यात येते. यावेळेस पाऊस जास्त झालेला होता, त्यामुळे पाणी खूपच जास्त प्रमाणात होते. तसेच ज्या इतर सूचना करण्यात आल्या, त्याबाबत पुढील कार्यवाही ही करण्यात येईल.</p>
--	---	---

यावेळी काही उपस्थित व श्री मुलाणी यांनी आक्षेप नोंदविला की एकही बैठक झालेली नाही. मी बातमीदार म्हणून नाही, तर ग्रामस्थ म्हणून बोलत आहे. येथे स्थानिक लोक/जन आलेले नाहीत, कारण त्यांना माहितच नाही येथे जनसुनावणी आहे.

७) श्री प्रकाश कारकेले, प्रकल्प प्रवर्तक, आर. के. एग्री इंडस्ट्रीज:-

मी आमच्या कंपनीच्या वतीने सर्व ग्रामस्थांना आश्वासित करतो की या प्रकल्पातून कोणतेही प्रदूषण होणार नाही. आमचा प्रकल्प हा शेतीपुरक आहे. येथील स्थानिकांना जी भिती वाटते, तसा केमिकलचा आमचा प्रकल्प नाही. असे प्रकल्प शहरातसुध्दा चालू आहेत. ते प्रकल्प व हा प्रकल्पाच्या प्रक्रियेत (Process) काहीही फरक नाही.

त्यावेळी श्री राहूल भोसले व इतर यांनी एकत्रित सांगितले की आम्ही प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी बोलत नसून आतापर्यंत जे शासकीय प्रशासनाकडून अनुभवले, त्याबाबत मत मांडले आहेत.

अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी बैठकीचा समारोप करताना सांगितले की प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी उपस्थित केलेल्या सूचना, आक्षेप यांना प्रकल्पाच्या पर्यावरण सल्लागार यांनी योग्य प्रकारे उत्तरे दिलेली असून त्याचा बैठकीच्या इतिवृत्तात समावेश करण्यात येईल.

त्यावेळी काही ग्रामस्थांनी एकत्रितपणे अध्यक्षा यांना तोंडी स्वरूपातील काही आक्षेप नोंदविले. त्यांनी आक्षेप नोंदविला की या प्रकल्पाबाबत माहिती पुरविण्यात आलेली नसून स्थानिकांना विश्वासात घेण्यात आलेले नाही. तसेच कुरकुंभ परिसरातील ब-याच कंपन्या या जल प्रदूषण करत आहेत.

अध्यक्षा पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी मत मांडले की स्थानिक महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे अधिकारी दर सोमवारी या परिसरात येतात, मात्र स्थानिकांची अशी मागणी आहे की त्यांना अजून वेळ द्यावा. अध्यक्षा पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी स्थानिकांना सूचना केली येथील इतर कंपन्यांबाबत प्रदूषणाबाबतचे आक्षेप हे लेखीस्वरूपात जिल्हाधिकारी कार्यालयास सादर करण्यात यावेत. त्याबाबत पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

अध्यक्षा पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सर्व उपस्थितांचे आभार मानले व जनसुनावणी ही संपन्न केल्याचे जाहिर केले.

मा. अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांचे आभार मानून पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी ही संपल्याचे जाहिर केले.

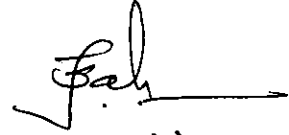
सदर जाहिर लोकसुनावणी नंतर एकूण ०५ सूचना/आक्षेप या कार्यालयास प्राप्त झाले असून ते सोबत जोडत आहे.

(श्री.कार्तिकेय लंगोटे)

समन्वयक

उपप्रादेशिक अधिकारी, पुणे- १,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे

(श्री. जगन्नाथ साळुंखे)

सदस्य

प्रादेशिक अधिकारी,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे

(मा.ज्योती कदम)

अध्यक्ष

मा. निवासी उपजिल्हाधिकारी-पुणे तथा
अपर जिल्हादंडाधिकारी,पुणे